

2026 - 2030

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

KALAALLIT NUNAATA KITAANI

avataasiorluni qaleralinniarnermut
aqutsinissamik pilersaarut

Assi: Pinngortitaleriffik, Christian Klindt Sølbeck

AALISARNERMUT, PINIARNERMUT,
NUNALERINERMUT IMMINULLU
PILERSORNERMUT NAALAKKERSUISOQARFIK

IMARISAI

1. Tunuliaqutaasut	1
1.1 Siunertaq, periusissaq atuuffissaalu	2
1.2 Piffissaq atuuffik aamma nalilersuisarnermut aalajangersakkat	2
1.3 Inatsisit aamma aqutsinermik akisussaaneq	2
2. Aalisarnermut avatangiisinullu atatillugu aalisagaqatigiinnik ilisarititsineq	3
2.1 Misiliutissanik tiguisarneq	5
3. Siunnersuineq kiisalu aalisarnermi aqutsinermut aqutseriaatsimullu tunngavigineqartu	6
3.1 Ilisimatuussutsikkut siunnersuineq	7
3.2 Pisarineqarsinnaasunik tamarmiusunik aamma pisassiissutini aalajangersaasarnert	8
3.2.1 TAC-nik agguaassineq	9
3.3. Naleqqussaariaatsit	10
3.3.1 Pisassiissutit amerlassusaannik naleqqussaaneq	10
3.3.2 Aalisarsinnaassutsip aqunneqarnera	10
3.3.3 Sumiiffinni aqutsineq	10
3.3.4 Teknikikkut iluarsartuussineq immamilu uumassuseqarfiusuni mianernartuni aqutsineq	11
3.3.5 Saniatigut pisanik aqutsineq	11
4. Nalunaaruteqartarneq nakkutilliinerillu	12
4.1 Nalunaaruteqartarneq	13
4.2 Nakkutilliineq, Misissuineq aamma nakkutiginninnerillu (MCS)	13
4.2.1 Qarasaasiatigut nalunaarsuisarneq	14
4.2.2 Ullormut nalunaarutit	14
4.2.3 Aalisarnermik unitsitsineq	14
4.2.4 Pineqaatissiisarnert nalunaarutiginnittarnerillu	14
5. Innersuussutit ilanngussallu	15
Ilanngussaq 1. Inatsisit atuuttut immikkut attuumassutillit	15
Ilanngussaq 2. Aalisarfinnik killilersuineq	16

Assi: Pinngortitaleriffik, Christian Klindt Sølbeck

1

TUNULIAQUTAASUT

1.1 IUNERTAQ, PERIUSISSAQ ATUUFFISSAALU

Aqutsinissamut pilersaarut Ikarsuaq Davisip Baaffinnillu Kangerliumanersua imartaanni avataasiorluni kalaallit qaleralinniarnernut aqutsinissamik pilersaarutit sinaakkuteqartinneqarnissaanik siunertaqarpoq. Tassa imaappoq NAFO-mi¹ immikkoortoq 1 (Ikarsuaq Davisip aamma Baaffinnip Kangerliumanersua) Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaa tunngaviusumik killeqarfiup 3 sœmilit avataanniittoq tamarmi. Aqutsinissamut pilersaarummi sumiiffiit 3 sœmilimik killeqarfiup iluani sinerissap qanittuaniittut, matumani ilanngullugit kangerluit, sinerissap qanittuani qaleralinnik aalisarfiusut ilaatinneqanngillat.

Aqutsinissamut pilersaarummi pingaarnertut anguniagaavoq isumalluutit ataatsimoortut piffissami sukkulluunniit uumassusiliannik piujuartitsineq tunngavigalugu nungusaataanngitsumik aalisarneqartarnissaat aammalu ilisimatuussutsikkut siunnersuutigisartakkat naapertorlugit isumalluutit annerpaamik iluanaarutigineqartarnissaat. Kalaallit Nunaata Kitaata imartaani pinngortitami pissuseqatigiinneq uumasooqatigiinnullu amerlasuunik pissusilinnut tunngatillugu anguniagaq pingarneq tassaavoq, nerisaqatigiit qaffasissutsit arlalippassuit kiisalu pinngortitami ataqatigiinnermik tunngaveqartut isumalluutit aqunneqarnerani pinngortitami ataqatigiinnerit kinguaassiornerisa attatiinnarnissaat.

1.2 PIFFISSAQ ATUUFFIK AAMMA NALILERSUISARNERMUT AALAJANGERSAKKAT

Aqutsinissamut pilersaarutit uuma 2021-mi aqutsinissamut pilersaarut taarsissavaa piffissamilu januaarip aallaqqaataa 2026-mit decembarip 31-ianut 2030-mut atuutissalluni. Piffissap taassuma ingerlanerani aqutsinissamut pilersaarut nalilersorneqassaaq ilaatigullu nutarterneqarsinnaalluni, taamaasilluni pilersaarut nutartigaq januaarip aallaqqaataa 2031-mi atuutilersinnaalluni.

Aalisarnerup ilusaata, siunnersuisarnermi assingusuniluunniit periutsit annertuumik allanngortinnerini, taakkulu piffissap ingerlareernerani paasisat tunngavigalugit nutarterinermik kinguneqarsinnaapput. Taamaasiortoqarneratigit aqutsinissamut pilersaarut aalisarnermut ingerlanneqartumut sanilliullugu qaqugukkulluunniit eqqortumik tutsuiginartumillu ingerlanneqarnissaa qulakkeerneqassaaq.

Aqutsinissamut pilersaarummik allanngortitsinerit tamarmik Naalakkersuisunit akuerineqaqqaartarnissaat piumasaqaataavoq. Akerlianilli ilanngussanut allannguinerit allaffissornikkut Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunalerinnermut, Imminullu Pilersornermut Naalakkersuisoqarfimmit suliarineqarsinnaapput.

1.3 INATSISIT AAMMA AQUTSINERMIK AKISUSSAANEQ

Kalaallit Nunaanni aalisarnermik aqutsineq tassunga atatillugu akisussaaffik Naalakkersuisut aamma Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunalerinnermut Imminullu Pilersornermut Naalakkersuisup oqartussaaffigai. Naalakkersuisoq aalisarnermut inatsimmi atuuttumi tunngavissat malillugit aalajangiiffigisassatut (imaluunniit itigartitsinissamut) siunnersuutissanik piareersaasiortarpoq. Siunnersuutit taamaattut Naalakkersuisut nalinnaasumik ataatsimiittarnerini aalajangiiffigisassanngorlugit saqqummiunneqartarput.

Aalisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaata (Aalisarnermut inatsit) Kalaallit Nunaanni aalisarneq pillugu Naalakkersuisut naleqqussaasinnaattpai. Kalaallit Nunaata imartami aalisarnikkut oqartussaaffigisaani aalisagaqatigiinnut assigiinngitsunut TAC-inik Naalakkersuisut ukiut tamaasa aalajangersaasarput.

Aalisarnermi akuersissutinut pisassiissutinullu tunngatillugu aalajangersakkat sukumiinerusut ilaatigit Aalisarsinnaanermut akuersissutit pisassiissutillu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni atuarneqarsinnaapput.

Aalisarnermut inatsit atuuttoq naapertorlugu Aalisarneq pillugu Siunnersuisooqatigiit aqutsinermut tunngasunik apeqqutitut oqaaseqaateqaqqullugit Naalakkersuisunit piumaffigineqarput. Aalisarneq pillugu siunnersuisooqatigiit Naalakkersuisunit pilersinneqarnikuupput. Aalisarneq pillugu Siunnersuisooqatigiit suleriaasaat, aalisarneq pillugu siunnersuisooqatigiit katitigaaneranni erseqqissarneqarpoq.

¹ Northwest Atlantic Fisheries Organization – Atlantikup Avannaani Killermi Aalisarnermi Suliniaqatigiiffik

Assi: Polar Nanoq, Paalu Pars

2

**AALISARNERMUT AVATANGIISINULLU
ATATILLUGU AALISAGAQATIGIINNIK
ILISARITITSINEQ**

Qaleralik (*Reinhardtius hippoglossoides*) aalisagaavoq saattukujoq, nunarsuup avannarlertaani uumasuusoq 200 meterit 2.000 meterillu sinnerlugit ittissusilinniittoq. Atlantikup avannaani siaruarsimapput, tassa Tuluit qeqertaannit Norgep avannaanut, Island Savallimmiullu saneqquullugit Kalaallit Nunaata tunuanut, Newfoundlandimut aamma Kalaallit Nunaata avannaanut siaruarsimallutik uumasuupput. Kalaallit Nunaata sineriaani imartaanilu itisuumi siaruarsimalluni uumasuuvog. Qaleralik Kalaallit Nunaata imartaani sumiiffinnilu allani angalangaatsiartarpoq.

Arnavissat angutivissanit uummartunerupput anginerullutillu. Arnavissat ukiut 25-t missiliorlugit uumasinnaapput, 100 cm-itut takissuseqalersinnaallutik 15-20 kg.-llu missaanik oqimaassuseqartarlutik, angutivissat qaqutikkut ukiut aqqanillit sinnerlugit uumasarput, 80 cm-it missiliuinnaarlutik takissuseqartarlutik 6-8 kg.-llu missaanik oqimaassuseqartarlutik. Arnavissat ukiut qulit missaanik utoqqaassuseqaleraangamik inerittarput 60 cm.-inillu takissuseqartarlutik, angutivissat ukiut arfineq-marluk missaanni utoqqaassuseqaleraangamik inerittarput 50 cm.-inillu takissuseqalartarlutik. Qaleralik immami nillertormiuvoq, immallu kissassusaa 1-4 °C-usoq uumaffigissallugu iluarinerusarlugu. Aalisagaavoq uumasorniaq ilaatigut raajanik, amikunik, saarullinnik, suluppaakkanik kiisalu uumasunik allanik nerisaqartoq. Nerisai alliartortillugu allanngorartarput, anginerpaanngoraangami pingaarnertut aalisakkanik allanik uummassuteqartartoq. Angissusertik malillugu uumasooranianit allanit nerineqartarput soorlu saarullinnit, eqalussuarmit, puisinit arfernillu nerineqartarlutik. Qalerallit anginerit mikinernik nerisinnaasarput aamma.

Kalaallit Nunaata imartaani suffisarnerit Davis-ip ikersuata qeqqata nalaani nunaviup toqqaviani Nuup avataani, februaarimi marsimilu 1.000 meterinit itinerusumi manninnik anisuunillu aniatitsinikkut pisarput. Arnavissaat angisuut manninnik 280.000-inik ikerinnarsiortunik (puttaannartunik) suffisarput.

Tamatuma kingorna manniit qullugissallu qaammatini 6-8-ni imartami tissukartarput aalisakkatut immap naqqani uumasuulernissartik tikillugu. Ineriartornerminni siullertut mannittut kingornalu qullugissatut sumorsuaq ingerlaartinneqartarput, avannaanut Kalaallit Nunaata Kitaata sineriaagut ikkannersuarnut Sisimiut avataaniittuni aamma avannamut, qularnanngitsumillu kujammukanneq Canadap sineriaa atuarlugu Labradorimut aamma Newfoundlandimut ingerlasunik. Qalerallit takissutsimikkut 8-12 cm-it angugaangamikkut immap naqqani uumasuusutut ingerlartarput. Kalaallit Nunaata Kitaani ikkannersuit Sisimiut avataaniittut Qeqertarsuullu Tunua-ni qaleraleeqqanut ineriartorfittut pingaaruteqarluinnartuupput. Aalisakkat alliartornertik ilutigiinnarlugu immamut nillernerusunut illikariartortuupput. Maannamut ilisimasat naapertorlugit paasinarpoq Kalaallit Nunaata Kitaani kangerluit qaleraleqartuusut, avataani qaleralinnit suffineqarsimasunit, kangerlunnilu alliartorsimasut Davis-ip ikersuaanut suffiartorlutik uterneq ajortut. Kangerlunni immap nillernerunera peqqutaalluni qalerallit suaanik ineritsitsisinaanissaat naatsorsuutigineqanngilaq, taamaattumik qaqutikkut kangerlunni suffisarlutik.

Ukiuni kingullerni ilisimatuut qalerallit siammarterfii pillugit ilisimasaqarnerulernissartik anguniarpaat. Ilisimatusarnermi tikkuussineqarpoq peqassutsit siammarsimanerisa aqutsinikkut aqutsiveqarfittuulli killiliisimanertut sukatagitinnngitsut, kisiannili imminnut ataatsimooruteqarnerusut takussutissaqartinneqartoq. Qalerallit NAFO-p immikkoortortaani 0-mi aamma 1-ip imartaani uumasut ullumikkut qaleraleqatigiittut ataatsitut isigineqarput.

Assi: Pinngortitaleriffik, Christian Klindt Sølbeck

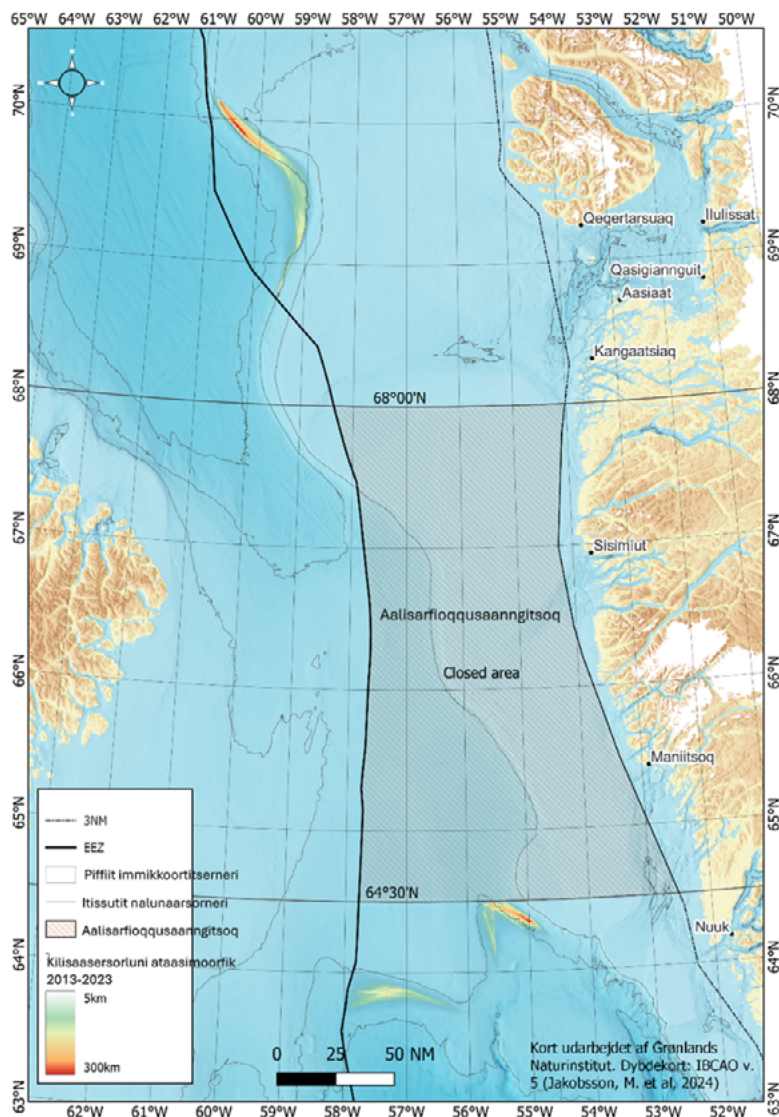
Qaleraleqatigiit taakku saniatigut arlalinnik qaleraleqatigeeqarpoq: tamatuma ataani Kalaallit Nunaata kitaata sineriaani qaleraleqatigiit immikkoortortat pingasut aammalu Kalaallit Nunaata tunuata avataani qaleraleqatigiit ataatsit. Taakku qaleraleqatigiit aqutsinissamut pilersaarutini allani sinerissap qanittuani qaleralinnik aqutsinermut pilersaarummi aamma Tunup avataani qaleralinnik aqutsinermut pilersaarummi ilaapput.

Kalaallit Nunaata kitaani sinerissap qanittuani qaleraleqatigiit uumasogatigiinnik nalilersuinermi aamma aqutsinermi avataani qaleraleqatigiinnik immikkoortinneqarsimapput. 1994-mi sinerissap qanittuani aamma avataani NAFO-p immikkoortuani 1A-mi immikkoortinneqalerput. Immikkoortitsineq nalunaaqutsersuinermik aamma uumasoqassutsikkut nalilersuinerik allanik tunngaveqarpoq. 2020-mi uumasogatigiit allat NAFO-p ingerlatsiviini 1B-F-mi (Qeqertarsuup Tunuaniit Nunap isuanut), qaleralip nappaatigisinnaasai tuniluuttartut, nalunaaqutsersuinerit aammalu aalisarnermi misissuinerit tunngavigalugit paasineqarput.

Kalaallit Nunaata Kitaani avataasiorluni qaleralinniarneq itissutsit 600 aamma 1.500 meterit akornanni ingerlanneqarpoq, nunaviup sukarsua sinerlugu Baffinnip kangerliumarngani aamma Davis-ip ikersuata itinerusortaani. Aalisarnek pingaarnertut kilisarneq atorlugu ingerlanneqartarpoq, ilaatigullu ningittakkat atorineqartarlutik. Qaleralit tamaaniittut amerlanersaat Kalaallit aalisariutaannit aalisarneqartarput, tamatumalu saniatigut aalisariutinit Savallimmiuneersunit, Norgemeersunit, aamma EU-mut ilaasortaasunit pisassat pillugit Kalaallit Nunaannik isumaqatigiissutaasut naapertorlugit tamaani aalisarneqartarlutik.

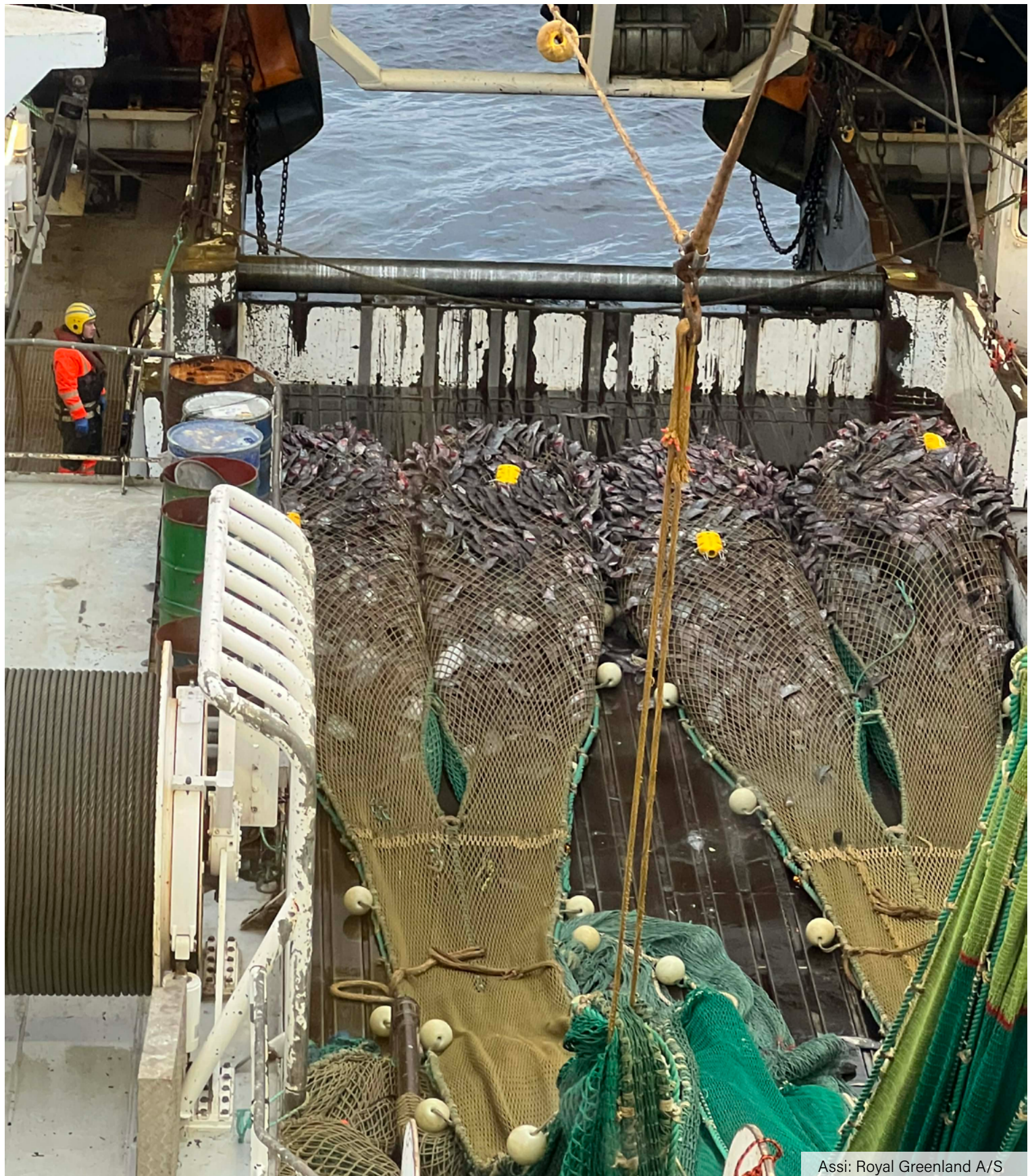
2.1 MISILIUTISSANIK TIGUSISARNEQ

Aalisariutit aalisarnermi peqataasut uumassusillit Pinngortitaleriffimmit misissorneqarnissaannut misiliutissanik tiguisarnissaanik peqquneqarsinnaapput. Misiliutissanik tiguisarnissamik piumasaqaatit Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinnermut Imminullu pilersornermut Naalakkersuisoqarfimmit Pinngortitaleriffik suleqatigalugu aalajangersarneqartarput tassungalu tunngatillugu ilitersuutit erseqqinnerusut akuersissutinut ilanngussatut ilanngunneqartarlutik.

Asseq 1

Kalaallit Nunaata Kitaani avataasiorluni qaleralinniarnep piffissami 2013-2023-imi kilisaasorsorluni ataatsimoorfik. Sinerissap avataani aalisarfiit pingaarnert 68° N aamma 64° 30' N kujataanippat. Sumiiffiit akorngi qalorsuarsorluni qaleralinniarfiginissaanik mattunneqaqqapput. Titarneq kipisaqattaartup takutippaa sœmilit pingasut tikillugu killeqarfik (3NM), sinerissap qanittuani aamma avataasiorluni aalisarnerup killilerneqarfiattut. Titarnerup silittup takutippaa Kalaallit Nunaata aningaasaqarnikkut oqartussaaffiata killinga (Exclusive Economic Zone – EEZ) Aallerfik: Pinngortitaleriffik

Assi: Royal Greenland A/S

3

**SIUNNERSUINEQ KIISALU
AALISARNERMI AQUTSINERMUT
AAMMA AQUTSINISSAMUT
TUNNGAVISSARITITAASUT**

3.1 ILISIMATUUSSUTSIKKUT SIUNNERSUINEQ

NAFO-p immikkoortuini 0-mi aamma 1-mi Kalaallit Nunaata Kitaani avataasiorluni qaleralinniarnermi peqassutsimik ilisimatuussutsikkut siunnersuineq NAFO-mit ingerlanneqartarpoq. Siunnersuineq ukioq allortarlugu ingerlanneqartarpoq, 2025-miillu ukiut naligiinngitsut malinneqalissallutik (siornatigut kisitsisut naligiit malinneqartarput 2024 ilanngullugu). 2025-mi NAFO-p mianersornissamut tunngavissatut killiliussaata sinaakkusiineranit (Precautionary approach framework - PAF) pivoq. Sinaakkusiinerit peqassutisip killiffianik naliliinernik imaqarpoq, peqassutsit pingasuusut innersuussutigineratigut, aalisagaqatigiit qanoq issusaannik nalunaarutaasumik: Peqqipput, mianersortumik aamma navianartorsiorfiusumik inissiffiit. Aalisagaqatigiinnik taakkunannga peqassutsimik nalilersuineq misissueqqissaarnermik tunngaveqartumik nalilersuinerimik periusissiuutaasumik ikiorteqarluni ingerlanneqarpoq. NAFO qaleralegatigiit pillugit nalilersuinerimik, peqassutsillu qanoq issusaannik naliliinernik aamma siunissamut akunnattumut nalileeriaatsimik tunngavilimmik, mianersornissamik tunngaviit nutartersimasut aallaavigalugit naatsorsuusianut naapertuuttumik nalilersuutissanik tunniussisarpoq.

Qaleralegassutsimut nalilersueriaaseq sinneqartoorutiniq naliliinermik periaasissiaavoq (SPiCT-naatsorsueriaaseq) tamannalu aalisagaqatigiit nappanneqarsinnaasumik atorneqarsinnaasussamik nalilersueriaatsinik aaliangersimasunik tunngaveqarluni (aalisakkat > 35 cm takissuseqartut) tunisassiaralugillu pisat amerlassusaat aallaavigalugit inissinneqartarpoq. Periutsimi tunngavigineqartut qaleralegassutsinik takissutsinillu ilisimatusarnikkut misissuinerit arlaannaanulluunniit attuumassuteqanngitsut arlaliusut aallaavigalugit inissinneqartarpoq. Misissuinerillu tunngavigineqartut NAFO-mi piffiit ikkannerusunut 1A-F-mi itinerusormiunullu NAFO-p piffiini 0A-1CD-mi, misissuinerit marlunni, katersat tunngavigineqarlutik. 2025-milu ilisimatusaatigalugu katersat NAFO-mi piffik 0B-meersut ilanngunneqarlutittaaq. SPiCT-naatsorsueriaatsip aalisagaqatigiit amerliartornerat toqorartarnerat taamaasillunilu uumasoaqatigiiaat nalilernissaanut inissinernut aaliangiisarlutittaaq.

Maannamut NAFO-p aalisagaqatigiit amerliartorneranut killigitatassatut iliuuseqartariaqalerfittullu innersuussutinik (B_{lim} aamma $B_{trigger}$) aammalu aalisagaqatigiit toqorartarneranut killigitatassatut annertussusissatullu innersuussutinik (F_{lim} aamma F_{target}) nassuiaateqarsimavoq. Killigitatut innersuussutit piffissap ingerlanerani allanngorsinnaapput tulluuttumilu naatsorsueriaaseq pillugu nassuiaasoqassaaq.

- Aalisagaqassutisip uuttuutaa B_{MSY} tassaavoq aalisagaqassutsit annertussusaat, taakkuuppullu ataavarnepaamik aalisarneqarsinnaasut. Uuttuut periutsimiit nammineq aalajangersarneqartarpoq aalisagaqassutsinullu killissarititanik allanik naatsorsuinerimut atorneqartarluni.
- Aalisagaqatigiinnut aalisarneqassutsimik uuttut F_{MSY} tassaavoq aalisarnerup qaffasissusaa, aalisagaqatigiit piujuartitsinissamut siunissamut ungasinnerusumut inississutaasartoq. NAFO-mi F_{MSY} killissatut atorneqartarpoq F_{lim} -imullu naleqqiunneqartarluni. Tamanna ICES-mi atorneqartarnera allaaneruvoq, matumani F_{MSY} aqutsinermi anguniagassatut atorneqarpoq, F_{lim} -ili ulorianartorsioirtitsinermut nalileeriaasit inissinneqarsimalluni.
- Killissarititaq B_{lim} tassaavoq aalisagaqatigiit amerlassusiannik matumani aalisagaqatigiinnik nungusaataanngitsumik aalisartoqarnissaanut tukertartut ikippallaarnerannik nassuiaasuusoq. Aalisagaqatigiit killissarititamit appasinnerusumut pippata navianartorsioirtumi inissisimalertutut nalilerneqassapput. B_{lim} B_{MSY} -p 30 %-iatut nalilerneqarpoq.
- Aqutsinermi iliuusissaaq $B_{trigger}$ -p aalisagaqatigiit aalajangersimasumik angissuseqarnissaanik takutitsivoq aalisagaqatigiillu angissusaat aalajangersimasooq nallerpassuk aqutsinermi aalajangersimasumik iliuuseqartariaqalernermik kinguneqassaaq. Aalisagaqatigiit killissarititap ataaniittut inissippata, mianersuussassamiilersimassapput. $B_{trigger}$ B_{MSY} -p 75 %-iatut inissinneqarpoq.
- Killigititap F_{lim} aalisakkat toqorartarneranut killigititaavoq akuerisaq taannalu qaangerneqassanngitsoq.
- Killigititap F_{target} NAFO-mit F_{msy} procentiata ilaatut nassuiarneqarpoq aammalu F_{target} -imi, sinnerlugu ataalluguluunniit periarfissanik, taamatut aarlerinassusilimmik, aalisagaqatigiit peqqissumi innissisimaannarnissaat siunertaralugu saqqummiussinermut atorneqartarpoq. F_{target} F_{MSY} -mit appasinnertut inissinneqarpoq, mianersornissaaq tunngaviulluni, taamaasilluni 85%-iattut inissinneqarpoq.

NAFO-p mianersornermut tunngaveqarnermini aalisariaatsini assigiinngitsunik takutitsinikkut allanngorartumik periuseqarnermi pisaqarnissamut periarfissanut sunnuteqarsinnaanerit kiisalu periutsini tamani aalisagaqatigiinnik piujuartitsinnaaneq nassuiaatiginissaa siunertaraa. Aalisariaatsit tamarmik immikkut innersuussutit ataallugit inissisimalersinnaanerit aallaavigalugit nalilersorneqartarput (soorlu B_{lim} , $B_{trigger}$, F_{lim} aamma F_{target}). Aqutsinermik ingerlassaartut tamatuma kingorna killigitat ataasiakkaat akuerineqarsinnaasumik isummerfiggissavaat.

Assi: Pinngortitaleriffik, Christian Klindt Sølbeck

3.2 PISARINEQARSINNAASUNIK TAMARMIOUSUNIK AAMMA PISASSIISSUTINIK AALAJANGERSAASARNERIT

Pisuussutit nungusaataanngitsumik annertunerpaamik pissarsissutigineqarnissaat pillugu nungusaataanngitsumik qaqugukkulluunniit aalisarneqarnissaat qulakkeerniarlugu TAC-mik aalajangersaanermi NAFO-mi ilisimatuussutsikkut Siunnersuisoqatigiit siunnersuutaat tunngavigineqartarpoq.

Inuiaqatigiit aningaasaqarneranni inuussutissarsiornermilu pissutsit aallaavigalugit ukiumut pisat annertuumik tassanngaannartumillu nikerartarnerisa pinngitsoortinnissaat pissusissamisuusaaq. Tamanna tunngavigalugu aqutsinermut pilersaarummi aalajangerneqarpoq Naalakkersuisut ilisimatuussutsikkut siunnersuineq naapertorlugu, pisassiissutinik tamarmiusunik annerpaamilli ukiumut ataatsimut annertunerpaamik 15 %-imik allannguisoqarnissaa aalajangersaasassasut.

Aatsaat immikkorluinnaq pisoqarnerani, ilisimatuussutsikkut siunnersuinerup tikkuuppagu aalisagaqatigiit annertuumik amerlissasut ikilissasulluunniit, pisarineqarsinnaasut tamarmiusut pillugit aalajangersaasarnermi aqutsinermut maleruagassaq siuliani allanneqartoq saneqqunneqarsinnaavoq.

Pissutsit immikkut ittutut isigineqartut Aalisarneq pillugu Siunnersuisooqatigiit ataatsimiigiaqquneqarnerannut pissutaasinnaasut tassaapput:

1. Ukiumi aalisarfiusumi pisassiissutit tamarmiusut (TAC) amerlassusilerneqarneranni B_{trigger} killiliussaq ukiuni tulliuuttuni pingasuni, 10% ilimanaateqalernissaanut inissittoqarpat.
2. Nalilersuutip B_{trigger} ataallugu peqassuseq appariaateqassappat, nalilersuutip B_{msy} 75%-iata amerlaqataanut inissittoqarpat.
3. F_{target} 15%-imik qaffappat imal. siornarnit maannamut F_{target} annertuneruppat. Matumani F_{target} F_{msy} -ip 85%-iatut inissinneqarpoq.

Taamatut immikkut ittumik pisoqartillugu Aalisarneq pillugu Siunnersuisooqatigiit Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunalerinermut, Imminullu Pilersornermut Naalakkersuisoqarfimmit inassuteqaat naapertorlugu aaqiissutissaajunnartunik Naalakkersuisunut siunnersuuteqartassapput. Pissutsini taamaattuni immikkut pisuni pisarineqarsinnaasut tamarmiusut aalajangersarnissaannut siuliini nassuiarneqartup aqutsinermut malittarisassap saneqqunnissaa Naalakkersuisut toqqarsinnaavaat.

Qaleralegatigiit Canadalu avitseqatigineqartarmata Canada isumasioriarlugu TAC-mik aalajangersaasoqartarpoq. TAC pillugu isumaqatigiittoqarnissaa sapinngisamik anguniarneqartarpoq.

Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunalerinermut, Imminullu Pilersornermut Naalakkersuisup Kalaallit Nunaata Kitaata avataani qaleralinnut TAC-mik aalajangiinissaq pillugu aalajangiinissatut siunnersuummik Naalakkersuisunut saqqummiinnginnerani, Aalisarneq pillugu Siunnersuisooqatigiit tusarniaaffigineqareersimassapput aammalu Aalisarneq pillugu Siunnersuisooqatigiit tusarniaanermut akissutaat inassuteqaateqarnermut tunngaviup ilagissallugit.

3.2.1 TAC-nik agguaassineq

Pisassiissutit tamarmiusut (TAC) aalajangiunneqarpat Aalisarnermut Inatsit tunngavigalugu kalaallinut ingerlassaqartunut agguarneqassaaq, nunat tamat isumaqatigiissutaat aamma aqutsinissamut isiginiagassat allat isiginiarnerisigut:

- Siullertut TAC tamakkiisoq Canadamut (50/50%) assigiimmik avinneqassaaq.
- Nunat tamat akorngini isumaqatigiissutit isiginiarlugit nunat marluk akorngini illugiilluni suleqatigisanut Kalaallit Nunaat ukiumoortumik amerlassutsinik isumaqatiginninniartarpoq
- TAC-it sinneruttut kalaallinut aalisartunut pisassiissutinik pigisaat naapertorlugit amerlassusilernerisigut taassuma kingorna agguaassiffiqineqassapput.

Assi: Polar Nanoq, Paalu Pars

3.3 NALEQQUSSAARIAATSIT

3.3.1 Pisassiissutit amerlassusaannik naleqqussaaneq

Aalisarnej pisassat amerlanerpaaffilerlugit piffissami killilikkamik akuersissuteqartillugu aquneqassaaq, pisassiissutit niuerutigineqarsinnaasut nammeneq pigisat (PNNP) pillugu aaqqissuussamik tunngaveqassalluni. Aalisarnej pillugu inatsimmi § 33 naapertorlugu akuersissutit piffissami sivikinnerpaamik ukiuni qulikkaaruni ukiumut nalunaarutigineqartassapput.

PNNP-imik aaqqissuussamik aalisarnermut atatillugu Aalisarnermut inatsimmi § 38 periarfissiivoq eqaatsumik pisassiissutini atorluaasitsinissamik. Taamaasilluni ukiumi pisassiiviusumi ukiumut pisassaasunit 25% angullugu aalisannngitsugaasimasunik, ukiup tulliani aalisarnejarsinnaapput. Pisassiissutit nuunneqartut ukiumut nuunneqarfiani aalisarnejannngitsoorpata, pisassat nuussat annaaneqaannassapput. Taamatuttaaq ukiumut pisassaasunit ukiup tulliani pisassanit 25% tikillugu siumoortumik ukiumi aalisarfiusumut nuunneqarsinnaallutik. Nuussat amerlassusaat ukioq taanna aalisarnejannngitsoorpata, ukiumut tullittumut utertinneqaaqqissinnaapput – aaqqissuussineq ulluinnarni taagorneqarpoq "pisassanik nussuinermit"².

Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunalerinermut, Imminullu Pilersornermut Naalakkersuisoqarfiup Kalaallit Nunaata nunat marluk akornanni peqateqarnerni isumaqatigiissutinut allattaaviit atuuttut naapertorlugit aalisarsinnaatitaanermit akuersissutit nunat allat imaluunniit nunat allat aalisartitaannut tunniutissavai. Akuersissutit taakkua Pisassiissutit Niuerutigisinnaasat Nammeneq Pigisat-tut (PNNP) aaqqissuussinertut ingerlanneqartuunngillat.

3.3.2 Aalisarsinnaassutsip aquneqarnera

Pisassiissutit niuerutigineqarsinnaasut ukiumut pisassiissutinit pigisat aamma pisassiissutinit pigisat aalisarnejarsinnaasunit ingerlaavartumik naleqqussaasarnissamut aamma aalisarsinnaassutsimut nutarterinissamut annertuumik iluaqusiivoq, taamaaliornikkullu pisat TAC-mut tunngaviliunneqartumit qaffasinnerussanngillat. Aalisarnermut inatsimmi § 35 malillugu pisassiissutaatilik ukiumut pisassiissutit minnerpaamik 75 %-ii aalisartussaataavai. Tamanna ukiuni pingasuni ataannartumik eqquutsinneqanngippat piginnittoq Aalisarnej pillugu inatsimmi § 40 naapertorlugu pisassiissutini pisarinngitsuukkani tunissallugit pisussaavoq.

3.3.3 Sumiiffinni aqutsineq

Kalaallit Nunaata Kitaani avataasiorluni qaleralinniarnej taamaallaat aalisarnermi oqartussaaffimmi tunngaviusumik killeqarfiup 3 sœmilip avataani NAFO-mi sumiiffimmi 1-imi pisinnaavoq.

Immap naqqani qalorsuit atorlugit aalisarnerit immap naqqa ajoqusersinnaavaat, maannakkullu Kalaallit Nunaata Kitaani immap naqqani naasunik killilimmik ilisimasaqartoqarmat immap naqqani atortut atorlugit aalisarnerup immami pinngortitami ataqatigiinneq mianernartuusoq ajoqusersinnaavaa. Taamaammat aqutsinermit pilersaarummi uani aalajangersarnejarpoq qalorsuit atorlugit aalisarnej Takussutissiaq 2 naapertorlugu sumiiffik killilersorneqassasoq. Sumiiffinnik killilersuinermit nutarterinissamut piumasaqaatit ilanngussami allaqqapput.

Ningittagarsorluni aalisarnej immap naqqani naasunut uumasunullu immap naqqani qalorsuartut annertutigisumik ajoqutaasutut isigineqanngilaq, taamaammat tamanna sumiiffinnut killiliinermit ilanngunneqanngilaq.

² sullissivik.gl -imi pisassiissutini nuussineq pillugu paasisassarsiorit

3.3.4 Teknikkukut iluarsartuussineq immamilu uumassuseqarfiusuni mianernartuni aqutsineq

Aalisarnermi teknikkukut pijuartitsinissamut iliuusissat aamma immami nerisaqaqatigiit sunnertiasut aqunneqarnerat aalisarnerup teknikkukut iluarsartuussivigineria pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat aqutigalugu malittarisassiorneqarput.

Nalunaaruteqarnikkut, ilisimatuut misissuinerisigut nakkutilliinikkulluunniit koraalit, immap pupii immamiluunniit sukaasat amerlasoorujussuusut paasineqarpata Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunalerinermut Imminullu Pilersornermut Naalakkersuisoqarfiup Pingortitaleriffik, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik aammalu Aalisarnek pillugu Siunnersuisooqatigiit isumasioqatigalugit immami sumiiffimmi mianernartumi atortut immap naqqanik attuisartut atorlugit aalisarnek matuneqassanersoq nalilersussavaa.

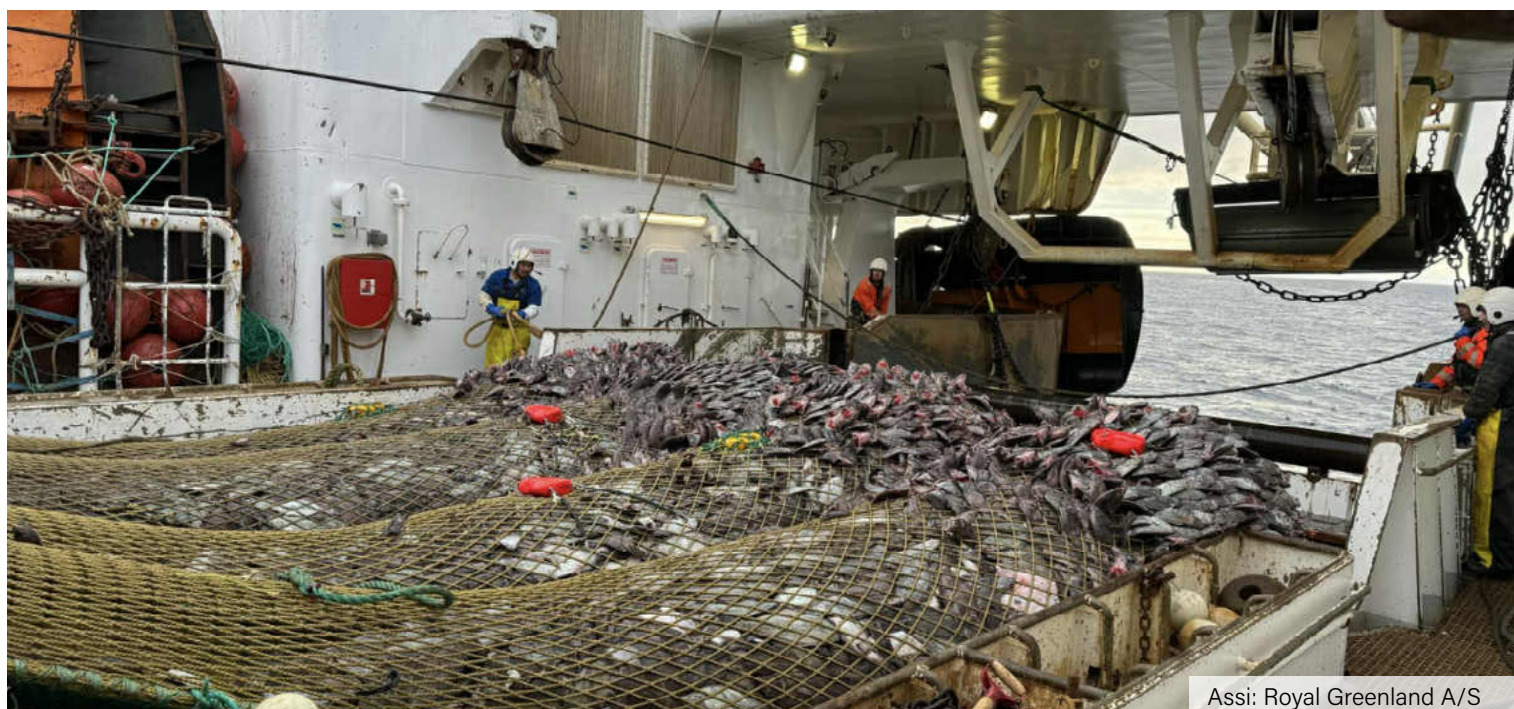
Kalaallit Nunaata Kitaani imartaq 64°30'N aamma 68°N akornanniittoq qalorsuarsorluni qaleralinniarfigeqqusaanngilaq Aalisarnerup teknikkukut iluarsartuussivigineqarnera pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat naapertorlugu.

3.3.5 Saniatigut pisanik aqutsineq

Aalisarnermi saniatigut pisanisukkannik Aalisarnermi saniatigut pisat pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat aamma Aalisakkanik aalisakkanillu tunisassianik tunisisarnerit pillugit nalunaarusiortarnerit pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat naapertorlugit suliarineqassapput nalunaarsorneqarlutillu.

Egalussuit aalisarnermi saniatigut pisatut pisanineqarsinnaapput sapinngisamillu egalussuit uumatillugit avalatseqqinneqartassapput. Egalussuit avalatseqqinneqartarnerannut malittarisassat aalisarnermi saniatigut pisanineqartartut pillugit nalunaarummi ilaassapput.

Nalunaaruteqarnermi, ilisimatuussutsikkut misissuineri nakkutilliinermiluunniit uumasooqatigiinnik, ilaatigut egalussuarnik, piffissami sumiiffimmiluunniit saniatigut pisanisukkat amerlasuujusut paasineqarpata, Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunalerinermut, Imminullu Pilersornermut Naalakkersuisoqarfiup Pinngortitaleriffik aammalu Aalisarnek pillugu Siunnersuisooqatigiit isumasioqatigalugit uumasooqatigiit amerlassusissaat mianeralugu saniatigut pisanisukkat akuerineqarsinnaasumik annertussuseqarnissaat qulakkeerniarlugu immikkut iliuuseqartoqassanersoq nalilersussavaa. Taamatut upalungaarsimanissamut iliuuseqarnermi sumiiffinnik matusinerit piffissalluunniit ilaani matusinerit suliniutilluunniit allat, aalisagaqatigiilluunniit arlaat uumassuseqarnikkut artukkerneqannginnissaanik isumannaarinerit ilanngunneqarsinnaapput.

Assi: Royal Greenland A/S

Assi: Polar Nanog, Paalu Pars

4

NALUNAARUTEQARTARNEQ NAKKUTILLINERLU

4.1 NALUNAARUTEQARTARNEQ

PNNP-imik aqqissuussineq malillugu aalisarnerni aalisariutip/ naalakkap nalunaarusiornerit assigiinngitsut arlaqartut tunniutissallugit pisussaaffeqarpoq. Aalisarnerup nakkutigineqarnera aalisariutip nalunaartussaataitanerani aamma allattaaveqartussaataitanerani siullertut tunngavigineqassaaq. Allattaavissornissaq sioqqullugu aalisariutit anginerusut suliatik pisatillu pillugit nalunaarutini nassiuussisapput, tassunga ilanngullugit aalisarneq, tikinneq, sapaatip akunnikkuutaartumik aamma aalisanninneq pillugit nalunaarutit. Taakku saniatigut angallatit aalisariutaasut tamarmik qarasaasiatigoortumik angallatinut malinnaanermut atortulersuummut VMS-imik taaneqartumut (Vessel Monitoring System) ilaapput.

4.2 NAKKUTILLINEQ, MISISSUINEQ AAMMA NAKKUTIGINNINNERILLU (MCS)

Aalisarnerit Kalaallit Nunaanni Aalisarnermut Piniarnermullu Nakkutilliisoqarfimmit (KANUAPNA) nammineerluni aalisariutiniilluni nakkutilliinik allaffissornikkulluunniit nakkutigineqarput.

PNNP-imik aqqissuussineq tunngavigalugu aalisarnerit nakkutigineqarnerat imannak suliarineqartarpoq:

- Nalunaarutini, angallatit nalunaarsuiffianni paasissutissanik, tunisat pillugit paasissutissanik nakkutilliineq angallatinillu nakkutilliineq, tassunga ilanngullugit nalunaarsuineq pitsaassusiliinerlu
- Umiarsuarlivissinnermi tulaassat nakkutigineqarneri (PSC)
- Angallatini nakkutilliisut
- Imaani nakkutilliinerit (Issittumi Sakkutooqarfik)
- Tulaassanik nakkutilliineq

KANUAPNA-p Nuummi qitiusumik allaffeqarfiani aqutsinik nakkutilliisoqarpoq. Paasissutissat nalunaaruteqartussaataitaneq atorlugu KANUAPNA-mit tiguneqartunik misissuinik pisarpoq, tassunga ilanngullugit angallatini nalunaarsuiffeqartussaataitanermik angallatinillu nakkutilliinermik uppersaaneq. Taamaalilluni nalunaarutit assersuutigalugu pisat amerlassusaat sumiiffiillu nalunaarusiani tamani assigiinnerat qulakkeerniarlugit allattaavinnut VMS-inillu paasissutissat sanillersuunneqartarlutik.

Assi: Ludvig Siegstad

Tamassuma saniatigut KANUAPNA Umiarsualivissinnermi tulaassanik nakkutilliinernik (PSC) ingerlatsisarpog KANUAPNA-p tassani Kalaallit Nunaanni pisat nunat allat umiarsualiviinut tulaanneqartut uppersartarpa.

KANUAPNA-mi PNNP tunngavigalugu aalisarnerni ornigulluni nakkutilliisartunik arlalinnik nakkutilliisoqarpoq. Nakkutilliisut kalaallit nunallu allamiut aalisariutaannut nunatta imartaanni aalisarnissanut akuersissutaatilinnut imaluunniit kalaallit aalisariutaannut kalaallit nunaata avataani nunat tamalaat imartaanni aalisarnissamut akuersissutaatilinnut ikisinneqarlutillu ilaatinneqarsinnaapput.

Tamaku saniatigut KANUAPNA-p Issittumi sakkutooqarfik suleqatigisarpaa, taanna aamma angallatinut ikinikkut nakkutilliisarpog. Issittumi Sakkutooqarfik qalerallinnarnermi angallatinut tamanut (kalaallit nunallu allamiut angallataannut) ikisinnaatitaavoq, nakkutiginnissinnaatitaavoq tiguaasinnaallunilu. Issittumi sakkutooqarfik immikkut ilinniarsimasunik aalisarnermut nakkutilliisoqarpoq, taakku aalisarnermi atortunik nakkutilliinermik aamma allatuiffinnut amerlassutsit allanneqarsimasut naapertuunnersut nakkutilliivigisartussaavaat. Issittumi sakkutuut politiitut oqartussaassuseqarput, tamanna Kalaallit Nunaanni Politiinik suleqateqarnikkut isumagineqartarpoq.

KANUAPNA-mi ornigulluni nakkutilliinerit kingulliit tassaapput avataasiorlutik aalisartut tulaassigaangata misissuiffiginissat. Aalisariut Kalaallit Nunaanni umiarsualivimmut tikikkaangat usingiartussanngoraangallu KANUAPNA-mi aalisarnermut nakkutilliisut tulaassanik nakkutilliisarpog. Usingiarneq tamarmi nakkutilliisunit nakkutigineqartarpoq, taakkulu aamma aalisakkanik nioqqutissiat poorineqartullu oqimaalutartarpaat.

4.2.1 Qarasaasiatigut nalunaarsuisarneq

Aalisariutit tamakkiisumik 17 meter-imik anginerusut tamarmik (Takissuseq tamakkerlugu) 2022-mi junimiit angallatip allatuivianik qarasaasiaasumik atuisassasut peqquneqarnikuupput. Umiarsuup elektroniskimik allattaaviinik (ERS) atuilerneq suliat sukanerusumik suliarineqartalerneranik erseqqinnerusunillu paasisstissaateqalernerimik kinguneqassaaq KANUAPNA-llu nakkutilliinerinik pitsanngoriartitsissalluni.

Angallatip naalagaa naammaginartumik misillitagaqarlualersimappat KANUAPNA-lu E-logbogi akuerippagu angallatit, umiarsuup ullorsutaanut elektroniskiusumut ikaarsaariartulissapput.

4.2.2 Ullormut nalunaarutit

Pisassiissutit aalisariutilluunniit pisassai nunguleraangata aalisariut pineqartoq ullut tamaasa nalunaarsukkanik nassiussuisaqqullugu KANUAPNA-mit peqquneqarsinnaavoq. Nalunaarutit tamaku sapaatit akunnikkuutaartumik nalunaarutaasartut assinganik imaqtassapput. Tassa aalisarnerit qanimut nakkutiginerujumallugit piffissarlu eqqorlugu matusisoqarniassammat taamatut iliortoqartarpoq.

4.2.3 Aalisarnermik unitsitsineq

Aalisarnermik nakkutilliinermut aalajangersakkat sukumiinerusut, Aalisarnermik nakkutilliineq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaani atuarneqarsinnaapput.

4.2.4 Pineqaatissiisarnerit nalunaarutiginnittarnerillu

Inatsisini atuuttuni aalajangersakkanik unioqqutitsinerit tamarmik akiligassinneqarnermik kinguneqarsinnaapput.

Kalaallit Nunaanni aalisarnermut malittarisassanik imaluunniit qalerallinnarnermut akuersissummi allassimasunik unioqqutitsinerit akuersissutip atorneqarsinnaatitaanerani killilersuiffigitinnermik kinguneqarsinnaapput.

Unioqqutitsinerni minnerni eqqartuussivik aqutiginngikkaluarlugu aalajangiisoqarsinnaavoq. Tamatumani aamma aalisarnermi malittarisassanik unioqqutitsisoqarnerani KANUAPNA-mit politiinut nalunaarutiginnittoqarsinnaavoq.

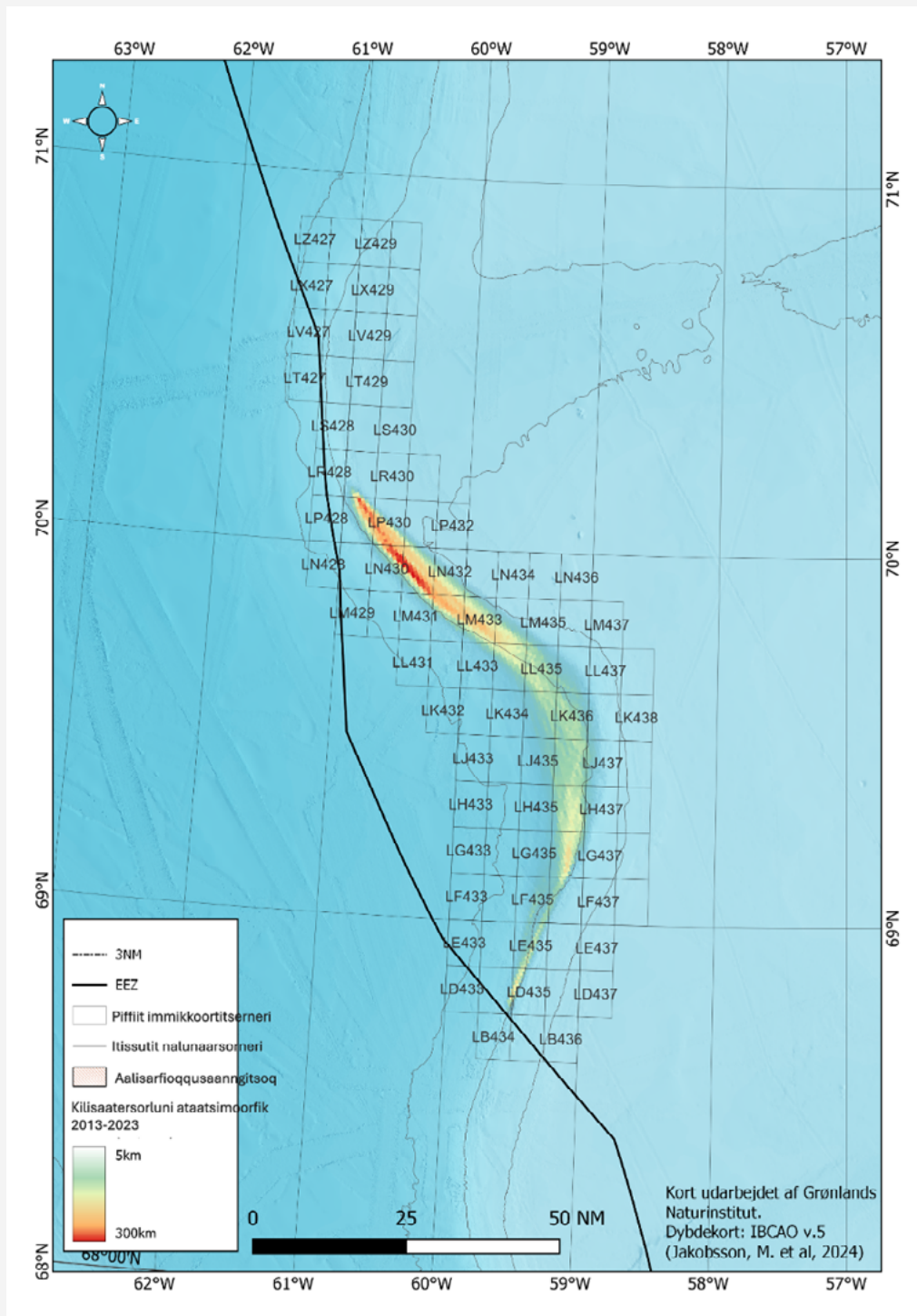
ILANNGUSSAQ 1. INATSIKIT ATUUTTUT IMMIKKUT ATTUUMASSUTILLIT

- Inatsisartut inatsisaat nr 29, 23 Maj 2024-meersoq
- Aalisarnermut akuersissutit pisaassiissutillu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 10, 4. februar 2025-meersoq
- Aalisarnerup teknikikkut iluarsartuussivigineqarnera pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 12, 4. februar 2025-meersoq
- Aalisarnerit aalisarnermi pisassiissutit niuerutigineqarsinnaasut pillugit aqqissuussamiittut pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 11, 4. februar 2025-meersoq (PNNP pillugu nalunaarut)
- Aalisakkanik aalisakkanillu tunisassianik tunisisarnermik nalunaarutiginnittarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 7, 4. april 2016-meersoq
- Aalisarnermik nakkutillineq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 39, 20. januar 2023-meersoq.
- Qaammataasat atorlugit aalisariutinik nakkutillineq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 21, 30. maaji 2001-meersoq
- Pisat ilaasa nalunaarutigineqarnerini naatsorsueriaatsit pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 48, 18. december 2020-meersoq
- Aalisarnermi saniatigut pisisuukkat pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 14, 6. december 2011-meersoq
- Aalisarnermik alapernaarsuisut suliaasaat pisinnaatitaaffiilu pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 3, 18. marts 2004-meersoq

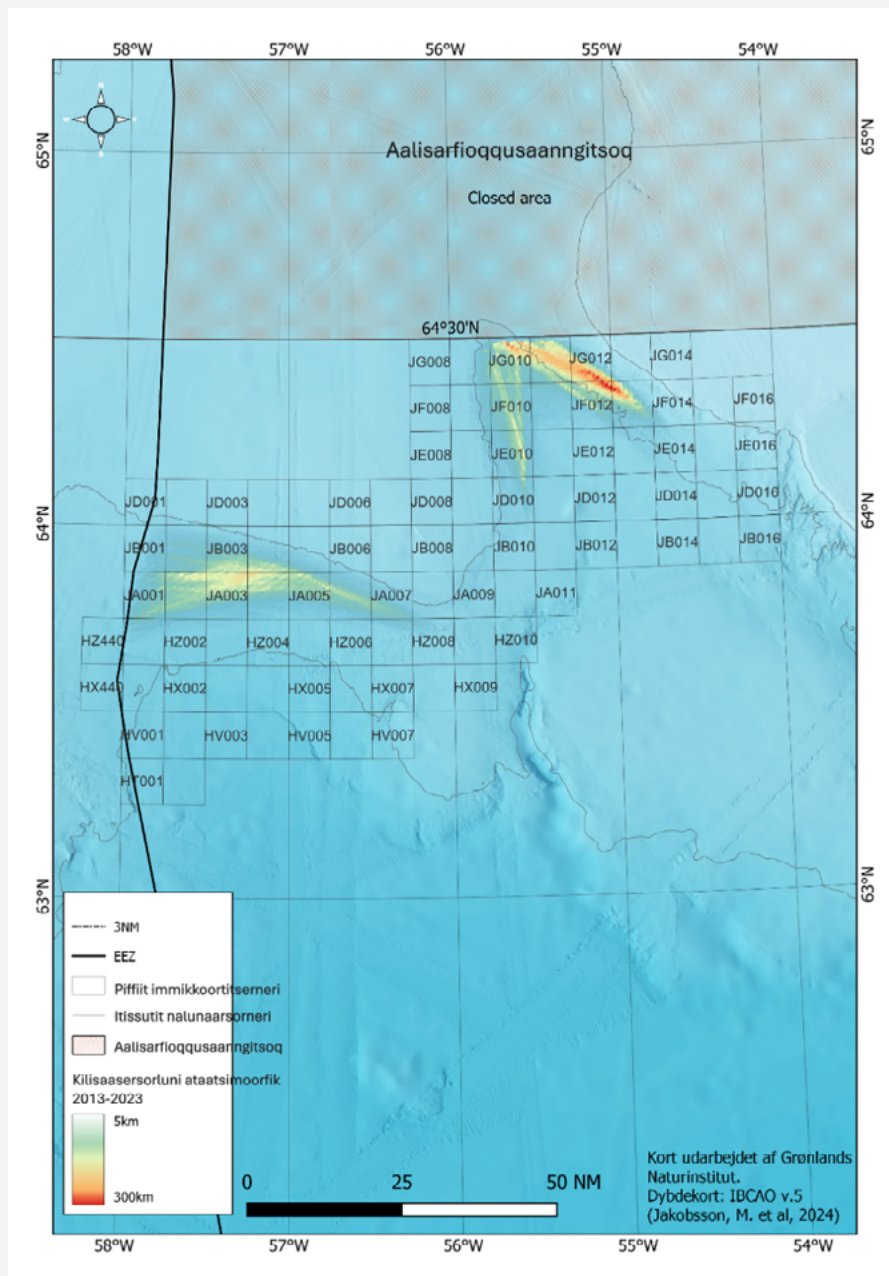
Inatsisit tamarmik tassunga ilanngullugit Kalaallit Nunaanni aalisarnerq pillugu inatsisit tamakkerlutik nalunaarutit.gl aqqutigalugu pissarsiarineqarsinnaapput.

ILANNGUSSAQ 2. AALISARFINNIK KILLILERSUINEQ

Kalaallit Nunaata Kitaani immap naqqani qalorsuit atorlugit avataasiorluni qaleralinniarneq aqutsiveqarfinni aalisarfigineqarajuttartuni marlunni ingerlanneqartarpoq. Sumiiffiit ukiorpasuani annertuumik aalisarfigineqarnikuupput, immatullu mianernartutut isigineqaratik. Sumiiffinni qalorsuit atorlugit aalisarneq immap assingani ilisarnaasersukkani sulii akuerisaavoq.

Asseq 2: Kalaallit Nunaata kitaata avannaa sumiiffinnut kodenik nalunaarsorsimasooq. Qaleralinnik kilisaneq sumiiffinnut kodenik takutinneqartuni akuerisaavoq. Titarneq qernertoq siliittoq tassaavoq Kalaallit Nunaata aningaasarsiornikkut oqartussaaffigisaa (Exclusive Economic Zone - EEZ). Paasissutissanik pissarsiffik: Pinngortitaleriffik.

Asseq 3: Kalaallit Nunaata kujataata kitaa sumiiffinnut kodenik nalunaarsorsimasoq. Qaleralinnik kilisanneq sumiiffinnut kodenik takutinneqartuni akuerisaavoq. Titarneq qernertoq silittoq tassaavoq Kalaallit Nunaata aningaasarsiornikkut oqartussaaffigisaa (Exclusive Economic Zone - EEZ). Paasissutissanik pissarsiffik: Pinngortitaleriffik.

Aalisarsinnaatitaanermut akuersissuteqartut pissutsini immikkut illuinnartuni aalisarfigineqarajuttartut avataanni aalisarnissamut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermut Imminullu pilersornermut Naalakkersuisoqarfimmit akuerineqarsinnaapput.

Pinngortitamut, Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik, soqutigisaqartut suliamut attuumassuteqartut suleqatigalugit, tassunga ilanngullugu Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunalerinermut Imminullu pilersornissamut Naalakkersuisoqarfik, immap naqqanik aqutsinermi ataatsimut isigalugu pilersaarummut sinaakkutinik maannakkut suliaqarpoq, tassunga peqatigitillugu sumiiffinnik mianernartunik illersuinissamut tunngaviiliisoqarsinnaavoq.

Takussutissiami uani sumiiffinnik killiliineq Kalaallit Nunaanni immap naqqa pillugu annertunerusumik uppersaarsiortoqareerpat imaluunniit immap naqqa pillugu aqutsinermut ataatsimut isigalugu pilersaarsiortoqareerpat Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermut Imminullu pilersornermut Naalakkersuisoqarfimmit Pinngortitaleriffik aammalu Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit isumasiorlugit nutarterneqassaaq.